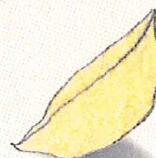

CONCLUSION

More than one

Emissie Inventaris 2011
Conclusion volgens ISO 14064-1

Versie 1.00 februari 2013

Verantwoording

Titel	Emissie Inventaris Conclusion B.V.
Auteur	Utrecht 6 februari 2013 Conclusion Business Services Maaïke van de Vrande
Validatie	Utrecht 13 februari 2013 Concerndirectie Conclusion Edwin Groeneveld
Datum	13 februari 2013
Versie	1.00 - definitief

Colofon

Conclusion B.V.
Postbus 85030
3508 AA UTRECHT
NEDERLAND

Herculesplein 80
3584 AA UTRECHT
NEDERLAND

T +31 (0)30 219 38 00
F +31 (0)30 219 38 01
E conclusion.cares@conclusion.nl
W www.conclusion.nl

KVK UTRECHT 16059253

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave.....	3
1. Inleiding	4
2. Uitgangspunten.....	5
2.1 Organisatie	5
2.3 Doelstellingen reductie	5
2.4 Rapportageperiode en emissie basisjaar	6
2.4.1 Wijzigingen ten opzichte van referentiejaar 2010	6
3. Methode	7
3.1 Organisatiegrenzen	7
3.2 Operationele grenzen	8
3.3 Rekeninstrument CO2 Footprint tool	10
4. Resultaten.....	11
4.1 CO ₂ emissies scope 1 en 2 in 2011	11
4.2 CO ₂ emissies 2011 versus 2010	12
4.3 Onzekerheid in de resultaten.....	16
5. Conclusie en aanbevelingen.....	17
5.1 Conclusie	17
5.2 Aanbevelingen	17

1. INLEIDING

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, de zorg voor de natuur, onze directe omgeving en het nemen van onze verantwoordelijkheid in deze, is iets wat al jaren in onze genen zit. Conclusion Cares noemen we dat. We willen bijdragen aan de wereld van nu en later. Conclusion heeft haar uitgangspunten en overtuigingen vastgelegd in haar MVO beleid, waarin tevens doelstellingen op het gebied van CO₂ reductie en milieu zijn opgenomen.

De concerndirectie van Conclusion heeft een inventarisatie laten uitvoeren naar het effect dat de dienstverlening van Conclusion heeft op het milieu en de maatregelen die genomen kunnen worden om de nadelige effecten te beperken. Op basis van deze analyse is een milieu- en energiemanagementsysteem ingericht wat is gecertificeerd conform de ISO14001 en de SKAO Prestatieladder normen. Tevens maakt Conclusion haar duurzaamheidsprestaties zichtbaar in het FIRA Rating System.

Onderdeel van het milieu- en energiemanagementsysteem is het opstellen van een jaarlijkse Emissie Inventaris, ofwel CO₂ Footprint. Deze Emissie Inventaris betreft een inventarisatie en een analyse van de meest significante energiestromen in een jaar en de mogelijkheden tot reductie hierin. Het document wat voor u ligt, betreft de Emissie Inventaris over 2011 en is opgesteld conform de ISO 14064-1 (paragraaf 7.3.1). De Emissie Inventaris betreft de verantwoording van onderdeel 3.A.1 uit de CO₂-Prestatieladder-norm, te weten: *"het bedrijf beschikt over een uitgewerkte Emissie Inventaris voor haar scope 1 en 2 CO₂ emissies conform ISO 14064-1"*.

De Emissie Inventaris wordt opgesteld door de Kennis en Allocatiedesk van Conclusion. De transparantie en validiteit van de gegevens worden door interne, onafhankelijke experts beoordeeld. Tevens wordt de Emissie Inventaris aangeboden ter verificatie aan een daartoe bevoegde, externe partij. Na verificatie wordt de Emissie Inventaris in- en extern gepubliceerd en is deze terug te vinden op o.a. www.conclusion.nl.

2. UITGANGSPUNTEN

2.1 Organisatie

Conclusion is een onafhankelijke onderneming met 1600 medewerkers (2013). Wij zijn de meest veelzijdige zakelijke dienstverlener van Nederland met vier disciplines: Human Capital, Communication, Organisation en Technology. Conclusion heeft haar hoofdkantoor in Utrecht en heeft vestigingen door heel Nederland. De 30 werkmaatschappijen zijn specialisten binnen hun eigen vakgebied en werken voor de top 250 bedrijven. Conclusion levert consultancy, managed services en detacheert professionals. Wij delen in multidisciplinaire teams onze kennis en talenten en zijn gedreven om met onze opdrachtgevers een gemeenschappelijk doel te bereiken.

Conclusion maakt haar inspanningen om CO₂ te reduceren concreet aantoonbaar en gaat de verplichting aan om te streven naar continue verbetering van haar milieuprestatie. Hiertoe is de zorg voor het milieu integraal onderdeel van de bedrijfsvoering en de bedrijfsstrategie. De wet- en regelgeving op milieugebied is vanzelfsprekend een minimum waar aan voldaan moet worden. Daarnaast streeft Conclusion er naar om het milieu zo min mogelijk te belasten. Conclusion heeft een MVO-beleid, met een specifiek milieucomponent en – doelstellingen, wat is terug te vinden op www.conclusion.nl.

Van haar medewerkers verwacht Conclusion een actieve bijdrage met betrekking tot milieuzorg. Conclusion faciliteert van haar kant dat haar medewerkers milieubewust hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Conclusion heeft in haar MVO beleid specifiek haar CO₂ reductieambitie opgenomen en een energiemanagementprogramma opgesteld (conform ISO 50001) om de realisatie van deze doelen mogelijk te maken. Jaarlijks rapporteert Conclusion inzake haar CO₂ uitstoot conform de ISO14064-1:2006 norm.

Maaïke van de Vrande (Projectmanager Kennis- en Allocatiedesk is verantwoordelijk voor de opzet en het onderhouden van het milieumanagementsysteem, de coördinatie van de realisatie van de reductiedoelstellingen en de benodigde rapportage(s) en communicatie hierover. Eindverantwoordelijk is Edwin Groeneveld (CFO/ algemeen directeur).

2.3 Doelstellingen reductie

Conclusion streeft naar continue verbetering van haar energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂ uitstoot in haar bedrijfsvoering. Op basis van voorgaande resultaten heeft Conclusion zichzelf ten doel gesteld om in 2015 ten opzichte van 2010 de in tabel 1 vermelde CO₂ reductie te realiseren.

Tabel 1: CO₂ reductiedoelstellingen

Scope 1 doelstellingen	Scope 2 doelstellingen	Scope 1 & 2
<i>Doelstelling : 25% CO₂ reductie in 2015 ten opzichte van 2010, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>Doelstelling : 12% CO₂ reductie in 2015 ten opzichte van 2010, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>	<i>Doelstelling: 22% CO₂ reductie in 2015 ten opzichte van 2010, gerelateerd aan het aantal fte's.</i>

2.4 Rapportageperiode en emissie basisjaar

De Emissie Inventaris van Conclusion wordt jaarlijks opgesteld over een volledig kalenderjaar, het basis- en referentiejaar betreft 2010. Dit rapport betreft de tweede Emissie Inventaris van Conclusion en omvat gegevens over kalenderjaar 2011.

Data emissie basisjaar 2010

Conclusion heeft in basisjaar 2010 in scope 1 en 2 in totaal 4.255 ton CO₂ uitgestoten. Van deze 4.255 ton CO₂ emissie was 3.135 ton het gevolg van directe emissies (scope 1). De overige 1.119 ton was het gevolg van indirecte emissie (scope 2). Het grootste deel (85%; 3.606 ton CO₂) van de CO₂ emissie van Conclusion werd veroorzaakt door mobiliteit. De uitstoot veroorzaakt door de kantoren was verantwoordelijk voor 15% (649 ton) van de CO₂ footprint.

Het grootste deel (96%) van de scope 1 emissie werd veroorzaakt door het leasewagenpark, waarbij het dieselvebruik door deze leasevoertuigen het grootste aandeel (76%) in de scope 1 footprint had. Het aardgasverbruik van de kantoren was verantwoordelijk voor 4% van de scope 1 emissie.

Ruim de helft (54%) van de scope 2 emissie werd in 2010 veroorzaakt door het benzine-, diesel- en LPG verbruik voor zakelijke kilometers met privé auto's. Het elektriciteitsgebruik van de kantoren was verantwoordelijk voor 42% van de scope 2 emissie. De warmtevraag (stadswarmte) had een bijdrage van 4% aan de scope 2 footprint. De emissie door zakelijke vliegtuigkilometers van Conclusion was niet significant (<1%).

2.4.1 Wijzigingen ten opzichte van referentiejaar 2010

In 2010 zijn voor het eerst de organisatiegrenzen vastgesteld. De organisatorische wijzigingen in 2011 ten opzichte van basisjaar 2010 zijn als volgt:

- Per oktober 2011 heeft Conclusion een meerderheidsbelang verkregen in Migration Match Corporate B.V. De data is meegenomen in de Footprint berekening.
- Per eind december 2011 heeft Conclusion een meerderheidsbelang verworven in Kairos Valeo BV (handelsnaam Brink&). Gezien de korte termijn (<10 dagen) dat Brink& in 2011 onderdeel van Conclusion was, worden de gegevens pas opgenomen in de Carbon Footprint over 2012.
- PLANGroep heeft zich per 1-1-2011 tevens gevestigd in Alphen a/d Rijn. De data is meegenomen in de Footprint berekening.
- First8 heeft in 2011 het pand in Nijmegen in gebruik genomen. Deze vestiging is meegenomen in de footprint berekening 2011.

Na 2011 heeft zich nog een organisatorische wijziging voorgedaan die invloed heeft op de CO₂ Emissie van Conclusion. Deze wijziging heeft geen impact op de Footprint 2011, maar wel op de organisatie grenzen.

- Per januari 2012 heeft Conclusion een meerderheidsbelang verworven in AMIS.

3. METHODE

Deze Emissie Inventaris is gebaseerd op de methodiek van de CO₂-Prestatieladder (versie 2.1, juli 2012). De Prestatieladder borduurt voort op het Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol)¹, dat een internationaal erkende stapsgewijze aanpak beschrijft om een CO₂ footprint te berekenen. Het rapport is opgesteld conform de ISO 14064-1:2006.

3.1 Organisatiegrenzen

Conclusion bakent haar organisatiegrenzen ten behoeve van de Emissie Inventaris af conform de Greenhouse Gas-protocol methode. Bij het bepalen van de organisatiegrenzen zijn alle activiteiten waarover Conclusion (KvK nummer 16059253) de regie voert, ofwel in 2011 een meerderheidsbelang in heeft, meegenomen in de berekening.

Ten behoeve van de Emissie Inventaris is Conclusion onderverdeeld in 'bedrijfsonderdelen'. De bedrijfsonderdelen zijn opgedeeld in subbedrijfsonderdelen en bij zakelijke vliegtuigkilometers en leasevoertuigen ook in subsubbedrijfsonderdelen. Tabel 2 geeft de gehanteerde indeling weer.

Tabel 2: Indeling Conclusion 2011

Bedrijfsonderdeel	Subbedrijfsonderdeel	Subsubbedrijfsonderdeel
Kantoren	Almere	
	Alphen a/d Rijn	
	Amsterdam-DCVF	
	Amsterdam-Kraanspoor	
	Amsterdam-Plangroep	
	Amsterdam-Talenter	
	Capelle a/d IJssel	
	Culemborg	
	Eindhoven	
	Groningen Zernikenpark	
	Hoorn	
	Nijmegen	
	Utrecht	
	Venlo	
	Voorschoten	
Mobiliteit	Leasevoertuigen	Conventioneel
		Hybride
	Gedeclareerde, zakelijke kilometers met privé auto's	
	Zakelijke vliegtuigkilometers	Minder dan 700 km
		Tussen 700 en 2500 km
		Meer dan 2500 km

¹ Informatie over het Greenhouse gas Protocol is te vinden op www.ghgprotocol.org

3.2 Operationele grenzen

Conclusion bakent haar scope af conform de scope-indeling van de CO₂-Prestatieladder 2.1, gebaseerd op het GHG Protocol. Het GHG Protocol maakt onderscheid tussen 3 bronnen van emissie (scopes) in twee categorieën: directe emissies en indirecte emissies. Voor Conclusion zijn scope 1 en 2 emissies meegenomen in de Emissie Inventaris.

Scope 1

De uitstoot van CO₂ is een direct gevolg van het gebruik van fossiele energiedragers. Voor het bepalen van de CO₂ uitstoot brengt Conclusion haar verbruik van deze fossiele brandstoffen in kaart. Vervolgens bepalen we, m.b.v. conversiefactoren, de CO₂ uitstoot die gepaard gaat met dit energiegebruik. Deze CO₂ uitstoot betreft alleen het *directe* fossiele energiegebruik. De CO₂ uitstoot die ontstaat door gebruik van directe fossiele energie wordt scope 1 emissie genoemd. Ook de uitstoot van overige broeikasgassen (SF₆, CH₄, N₂O, HFCs en PFCs) wordt tot scope 1 emissies gerekend. Met name de HFCs, die vrijkomen bij lekkage van koudemiddelen in koel-/vriesapparatuur en airconditioning, hebben een broeikasgaseffect dat afhankelijk van de chemische samenstelling honderden malen hoger kan liggen dan dat van CO₂. In de CO₂-Prestatieladder 2.1, is het rapporteren van koudemiddelen niet verplicht. Het broeikasgaseffect door lekkage van koudemiddelen bij Conclusion is niet meegenomen.

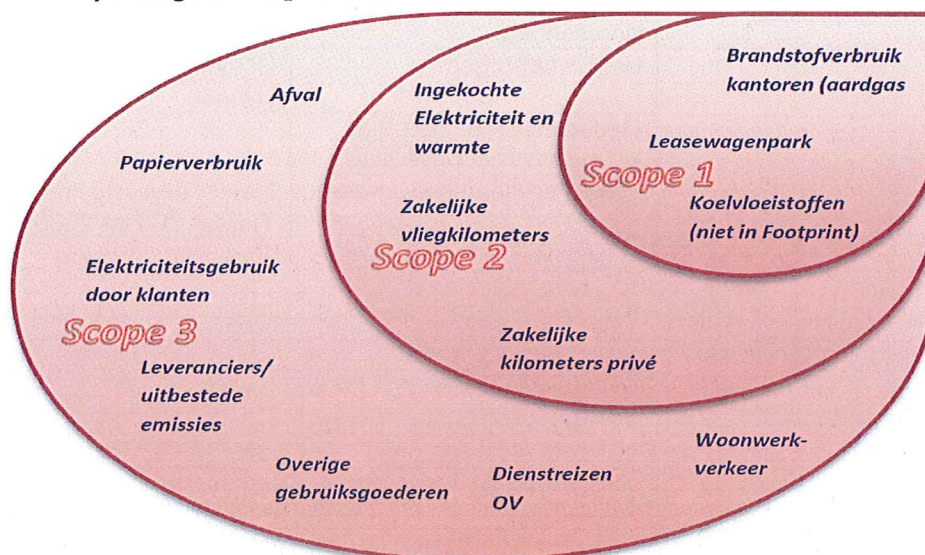
Scope 2

Naast directe emissie van broeikasgassen (scope 1) wordt in de CO₂ Emissie Inventaris ook *indirecte* CO₂ uitstoot ten gevolge van het elektriciteitsgebruik meegenomen. Bij de omzetting van elektrische energie in 'bruikbare' energie komt weliswaar geen CO₂ emissie vrij (m.a.w.: in een elektrisch apparaat vindt geen verbrandingsproces plaats), maar bij de *productie* van elektriciteit in de elektriciteitscentrale gebeurt dat wel. Door het inkopen van elektriciteit stoot Conclusion op indirecte wijze CO₂ uit. In de CO₂-Prestatieladder 2.1 worden ook 'zakelijke kilometers met privé auto's' en 'zakelijke vliegtuigkilometers' tot scope 2 gerekend, in tegenstelling tot het GHG Protocol, die deze onderdelen aan scope 3 toeschrijft.

Scope 3

Tenslotte komt er bij een organisatie indirecte CO₂ emissie vrij als gevolg van de activiteiten van het bedrijf die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van het bedrijf zijn, noch beheerd worden door Conclusion. Zo ontstaat er CO₂ emissie door woon-werkverkeer van de medewerkers, door verwerking van door de organisatie geproduceerd afval, etc. De organisatie heeft geen directe invloed op de emissies die hierbij vrijkomen. Deze indirecte emissies worden scope 3 emissies genoemd en zijn niet meegenomen.

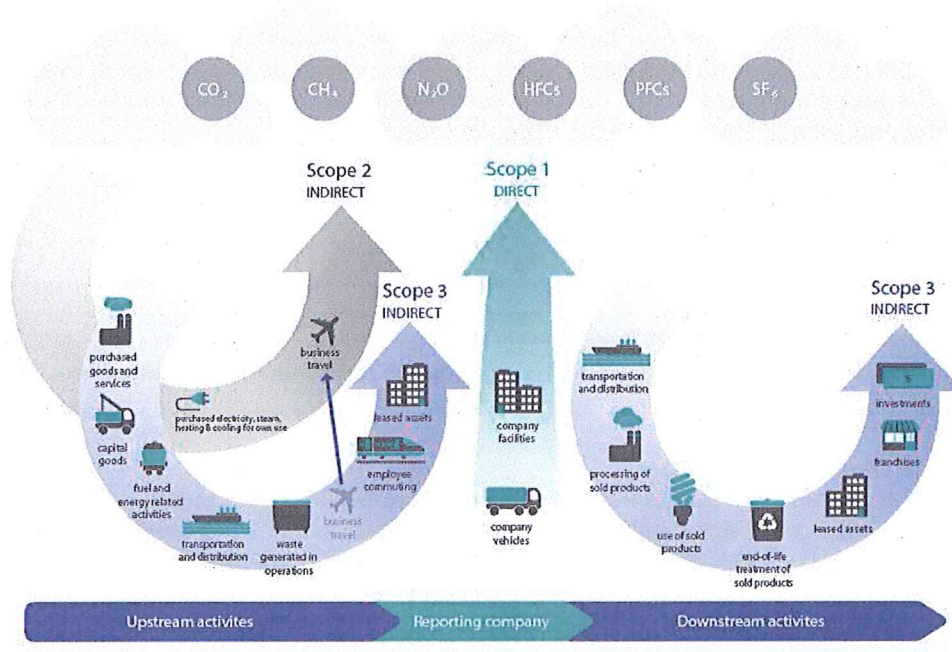
Figuur 1: Scope diagram CO₂-Prestatieladder voor Conclusion

De CO₂-Prestatieladder schrijft net als het GHG Protocol voor (eis 3.A.1.) dat met uitzondering van de koelvloeistoffen alle scope 1 en 2 emissies dienen te zijn opgenomen in een

CO₂ Footprint. Scope 3 emissies hoeven niet verplicht gerapporteerd te worden, maar kunnen optioneel worden meegenomen in de footprint. De CO₂ Footprint van Conclusion heeft betrekking op emissies in scope 1 en 2. Emissies die in scope 3 vallen, komen om deze reden niet terug in de Emissie Inventaris.

Figuur 2: Scope 1,2 en 3 afbakening CO₂ – emissies (GHG protocol)

Voor Conclusion zijn de scopes als volgt ingevuld:

Scope 1

- Aardgasverbruik voor verwarming kantoren.
- Brandstofgebruik leasevoertuigen (diesel, benzine en LPG). Omdat Conclusion de operationele controle heeft over het aantal kilometers dat de werknemers privé mogen rijden met de leaseauto's, is ook het brandstofverbruik van de privé kilometers met de leaseauto's meegerekend tot scope 1 emissie.
- Emissies veroorzaakt door verbranding diesel ten behoeve van aggregaten.

Scope 2

- Indirecte emissies van ingekochte elektra (kantoren).
- Indirecte emissies van ingekochte stadswarmte (kantoren).
- Emissies door gedeclareerde, zakelijke kilometers gereden door privé auto's en door zakelijke vliegtuigkilometers.

Verwijderingsfactoren

Verbranding van biomassa vond binnen scope 1 en 2 niet plaats bij Conclusion in 2011. Daarnaast heeft Conclusion zelf geen groene energie opgewekt. Er wordt geen CO₂ emissie voorkomen, omdat Conclusion geen eigen geproduceerde duurzame energie gebruikt. Verwijderingsfactoren die de hoeveelheid voorkomen CO₂ emissie per energie-eenheid door eigen duurzame energieproductie weergeven zijn daarom niet van toepassing.

3.3 Rekeninstrument CO₂ Footprint tool

De emissie van de verschillende subbedrijfsonderdelen van Conclusion is bepaald met behulp van de CO₂ Footprint methodiek en het uitvoeren van de Energie Audit.

Per (sub)bedrijfsonderdeel zijn de CO₂ emissies van Conclusion op twee niveaus bepaald:

- 1) Invoer van energie gebruiksgegevens.
- 2) Invoer van activiteitendata.

Ad 1: Invoer van energie gebruiksgegevens

In veel gevallen zijn gegevens over het energiegebruik van (sub)bedrijfsonderdelen van Conclusion bekend. Deze energie gebruiksgegevens worden in de CO₂ Footprint methodiek ingevoerd, waarna automatisch met de juiste conversiefactoren de bijbehorende CO₂ emissie wordt berekend. Hierbij hanteren we de volgende formule:

$$\text{CO}_2 \text{ uitstoot} = (\text{energiegebruik}) \times (\text{conversiefactor})$$

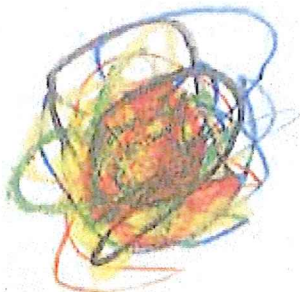
Conversiefactoren

Voor de inventarisatie van de CO₂ uitstoot van Conclusion over het jaar 2011 zijn de conversiefactoren uit de CO₂-Prestatieladder (versie 2.1) gehanteerd. De gebruikte conversiefactoren zijn opgenomen in bijlage 4. Removal factors zijn niet van toepassing.

Ad 2: Invoer van activiteitendata.

In een aantal gevallen zijn exacte energiegebruiksgegevens van een (sub)bedrijfsonderdeel niet bekend. In dat geval wordt het verbruik van deze (sub)bedrijfsonderdelen geschat. De schattingen zijn gebaseerd op het niveau van de '(sub)bedrijfsonderdeel gerelateerde activiteiten' (bijv. aantal m² vloeroppervlak). We hanteren hierbij de volgende formule:

$$\text{CO}_2 \text{ uitstoot} = (\text{activiteit van het bedrijfsonderdeel}) \times (\text{energie-indicator}) \times (\text{conversiefactor})$$

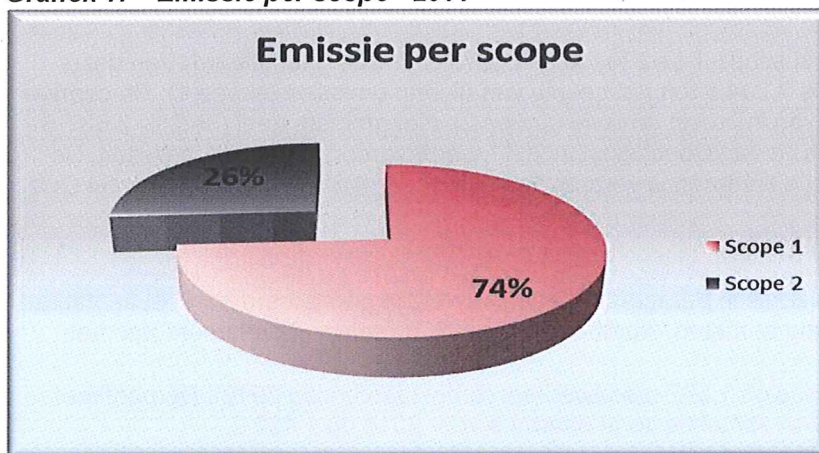
4. RESULTATEN

Conclusion heeft in 2011 in scope 1 en 2 in totaal 4.327,6 ton CO₂ geëmitteerd. In paragraaf 4.1 worden de resultaten in meer detail besproken. Bijlage 5 geeft weer welke factoren zijn gebruikt voor de berekeningen en hoe de resultaten tot stand zijn gekomen. In Bijlage 6 wordt de onzekerheidsmarge in de resultaten toegelicht.

4.1 CO₂ emissies scope 1 en 2 in 2011

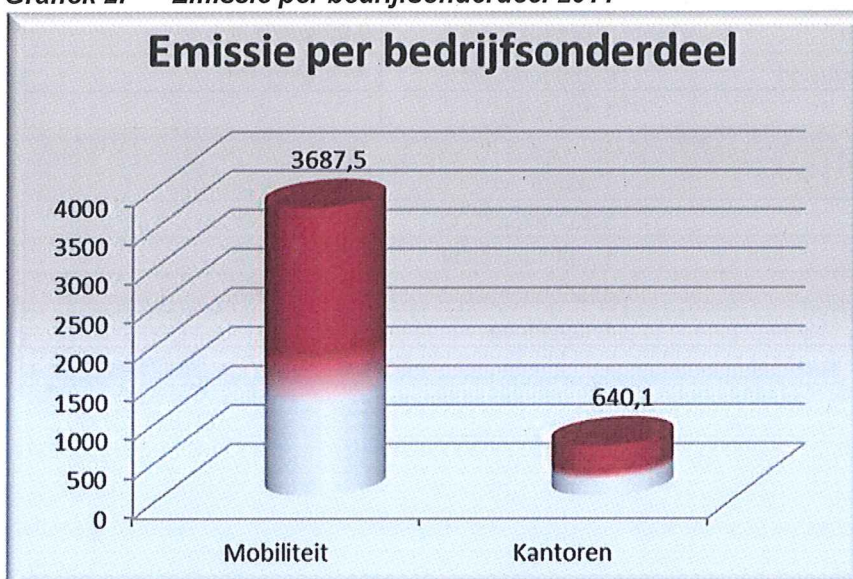
Conclusion heeft in 2011 in scope 1 en 2 in totaal 4.327,6 ton CO₂ geëmitteerd. Van deze 4.327,6 ton CO₂ emissie is 3.204,5 ton het gevolg van directe emissies (scope 1). De overige 1.123,1 ton is het gevolg van indirecte emissie (scope 2). Grafiek 1 geeft de verdeling van de emissies over de scopes weer:

Grafiek 1: Emissie per scope - 2011

Het grootste deel (85,2%; 3.687,5 ton CO₂) van de CO₂ emissie van Conclusion in 2011 wordt veroorzaakt door mobiliteit. De uitstoot veroorzaakt door de kantoren is verantwoordelijk voor 14,8% (640,1 ton) van de CO₂ footprint. Het grootste gedeelte van de uitstoot door mobiliteit is toe te schrijven aan het leasewagenpark (3.071,49 ton CO₂).

Grafiek 2: Emissie per bedrijfsonderdeel 2011

4.2 CO₂ emissies 2011 versus 2010

Paragraaf 4.2 geeft een vergelijk weer van het jaar waarop deze Emissie Inventaris betrekking heeft (2011) met het basisjaar (2010).

Emissie totaal 2010

Conclusion heeft in 2010 in scope 1 en 2 in totaal 4.255 ton CO₂ uitgestoten. Van deze 4.255 ton CO₂ emissie is 3.135 ton (73,7%) het gevolg van directe emissies (scope 1). De overige 1.119 ton (26,3%) is het gevolg van indirecte emissie (scope 2). Het grootste deel (85%; 3.606 ton CO₂) van de CO₂ emissie van Conclusion wordt veroorzaakt door mobiliteit. De uitstoot veroorzaakt door de kantoren is verantwoordelijk voor 15% (649 ton) van de CO₂ Footprint.

Emissie totaal 2011

Conclusion heeft in 2011 in scope 1 en 2 in totaal 4.327,6 ton CO₂ geëmitteerd. Van deze 4.327,6 ton CO₂ emissie is 3.204,5 ton het gevolg van directe emissies (scope 1). De overige 1.123,1 ton is het gevolg van indirecte emissie (scope 2). Het grootste deel (85,2%; 3.687,5 ton CO₂) van de CO₂ emissie van Conclusion in 2011 wordt veroorzaakt door mobiliteit. De uitstoot veroorzaakt door de kantoren is verantwoordelijk voor 14,8% (640,1 ton) van de CO₂ footprint.

Emissie per fte

De reductiedoelstellingen zoals in paragraaf 2.3 benoemd, zijn gerelateerd aan het aantal fte. Om de werkelijke voortgang te meten, wordt daarom de CO₂ emissie gerelateerd aan het aantal fte.

- In 2010 had Conclusion 1.332 medewerkers (bron: jaarverslag 2010). De parttime factor was 85%. Het aantal fte komt daarmee voor 2010 op 1.132,2.
- In 2011 had Conclusion 1.327 medewerkers (bron: jaarverslag 2011). De parttime factor was 85%. Het aantal fte komt daarmee voor 2010 op 1.127,95.

Tabel 3: CO₂ emissie gerelateerd aan aantal fte's.

2010		
Variabel	Totalen	CO ₂ per FTE
CO ₂ Emissie Scope 1	3.135 ton CO ₂	2,77 ton CO ₂
CO ₂ Emissie Scope 2	1.119 ton CO ₂	0,99 ton CO ₂
CO ₂ emissie totaal Conclusion	4.255 ton CO ₂	3,76 ton CO ₂
Aantal FTE	1.132,2 fte	
2011		
Variabel	Totalen	CO ₂ per FTE
CO ₂ Emissie Scope 1	3.207,5 ton CO ₂	2,84 ton CO ₂
CO ₂ Emissie Scope 2	1.123,1 ton CO ₂	0,99 ton CO ₂
CO ₂ Emissie totaal	4.327,6 ton CO ₂	3,84 ton CO ₂
Aantal FTE	1.127,95 fte	

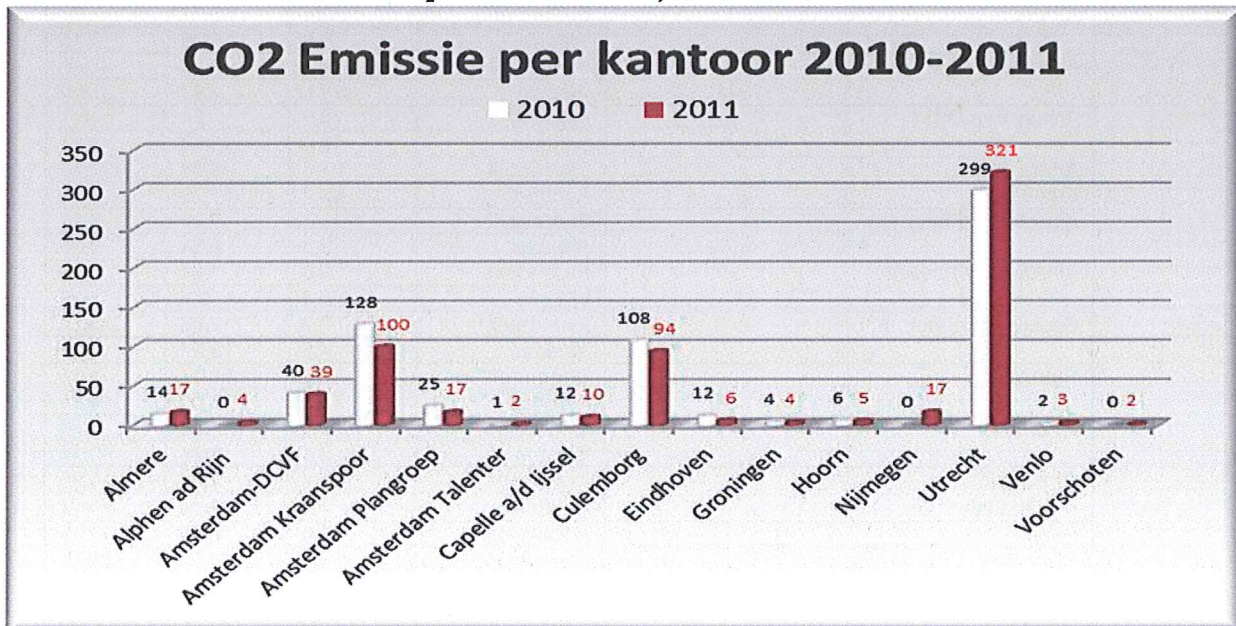
Tabel 4 geeft de exacte emissie van Conclusion weer per bedrijfs onderdeel of sub bedrijfs onderdeel, zowel voor basisjaar 2010 als over 2011.

Tabel 4: CO₂ emissies (in ton) van Conclusion, 2011

Bedrijfs- onderdeel	Subbedrijfs- onderdeel	Subsubbedrijfs- onderdeel	Emissiebron	CO2 uitstoot (in ton) 2010	CO2 uitstoot (in ton) 2011	globale afwijking 2011 t.o.v. 2010 in ton CO2	
Kantoren	Almere		Elektriciteit	12,8	15,62	2,82	
			Warmte	0,9	1,05	0,15	
	Alphen a/d Rijn		Elektriciteit	n.v.t.	2,32	n.v.t.	
			Warmte	n.v.t.	1,42	n.v.t.	
	Amsterdam-DCVF		Elektriciteit	23,9	24	0,1	
			Aardgas	16,4	15,13	-1,27	
	Amsterdam-Kraanspoor		Elektriciteit	67,5	48,38	-19,12	
			Aardgas	60,7	51,29	-9,41	
	Amsterdam-Plangroep		Elektriciteit	15,2	7,06	-8,14	
			Aardgas	9,3	9,54	0,24	
	Amsterdam-Talenter		Elektriciteit	0,6	1,34	0,74	
			Warmte	0,3	0,3	0	
	Capelle a/d IJssel		Elektriciteit	7,3	7,06	-0,24	
			Aardgas	4,5	3,27	-1,23	
	Culemborg		Elektriciteit	66,6	68,05	1,45	
			Aardgas	40,9	26,01	-14,89	
	Eindhoven		Elektriciteit	9,6	3,86	-5,74	
			Warmte	2,4	2,24	-0,16	
	Groningen Zernikepark		Elektriciteit	2,4	2,32	-0,08	
			Aardgas	1,4	1,42	0,02	
	Hoorn		Elektriciteit	5,6	5,41	-0,19	
			Aardgas	n.v.t.	5,83	n.v.t.	
	Nijmegen		Elektriciteit	n.v.t.	10,82	n.v.t.	
			Aardgas	n.v.t.	5,83	n.v.t.	
	Utrecht		Diesel	0,3	0,3	0	
			Elektriciteit	252,2	274,24	22,04	
			Warmte	46,2	46,7	0,5	
	Venlo		Elektriciteit	1,3	2,06	0,76	
			Aardgas	0,8	1,26	0,46	
	Voorschoten		Elektriciteit	n.v.t.	0,79	n.v.t.	
			Aardgas	n.v.t.	1,02	n.v.t.	
Kantoren totaal				648,8	640,1		
Bedrijfs- onderdeel	Subbedrijfs- onderdeel	Subsubbedrijfs- onderdeel	Emissiebron	CO2 uitstoot (in ton) 2010	CO2 uitstoot (in ton) 2011	globale afwijking 2011 t.o.v. 2010 in ton CO2	
Mobiliteit	Leasevoertuigen	Conventioneel	Benzine	526,2	757,14	230,94	
			Diesel	2.387,8	2.314,22	-73,58	
			LPG	4	0,14	-3,86	
	Gedeclareerde, zakelijke autokilometers	Hybride	Autobrandstof	84,1	16,48	-67,62	
			Benzine	488,1	457,43	-30,67	
			Diesel	101,3	109,04	7,74	
	Zakelijke vliegtuigkilometers	Korter dan 700 km	LPG	13,5	20,68	7,18	
			Kerosine	1,9	3,57	1,67	
			Tussen 700 en 2500 km	Kerosine	0,00	0,00	0
			Verder dan 2500 km	Kerosine	0,00	8,80	8,8
Mobiliteit totaal				3.606	3.687,5		
Totaal				4.255	4.327,6		

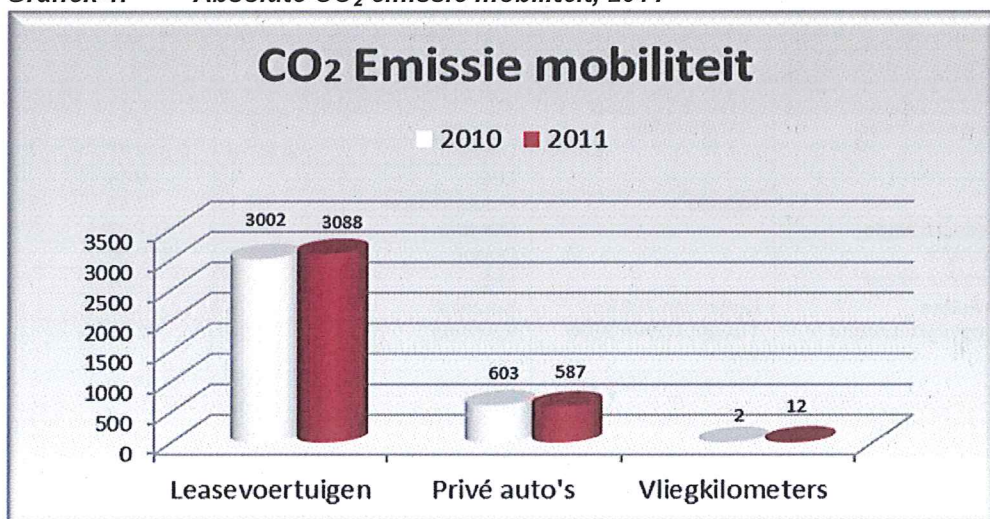
Grafiek 3 geeft de onderverdeling van de CO₂ emissie van de kantoren weer. Het hoofdkantoor in Utrecht heeft zowel in basisjaar 2010 als in 2011 de grootste bijdrage (50%) aan de totale emissie van de kantoren. De emissie van het hoofdkantoor wordt grotendeels veroorzaakt door het elektriciteitsgebruik van het pand, respectievelijk 84,4% (2010) en 85,4% (2011).

Grafiek 3: Absolute CO₂ emissie kantoren, 2010-2011

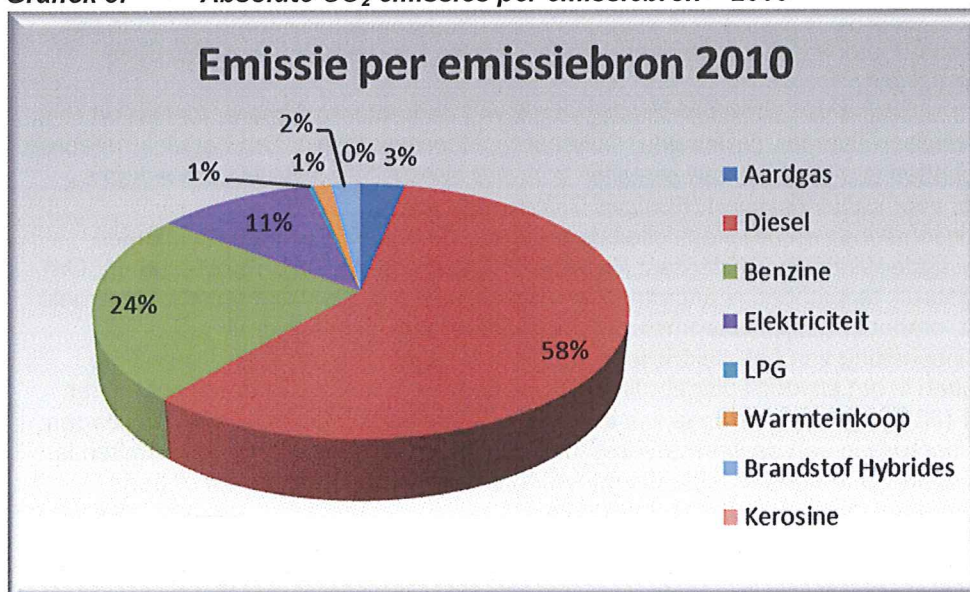
Grafiek 4 geeft de onderverdeling van de uitstoot door mobiliteit weer. Het grootste deel (in 2011 maar liefst 75,3%) van de emissie door mobiliteit veroorzaakt door het leasewagenpark. Conclusion kent vrijwel geen zakelijke vlieguren. De zakelijke vliegkilometers hebben dan ook in beide jaren maar een geringe bijdrage aan de footprint van de mobiliteit.

Grafiek 4: Absolute CO₂ emissie mobiliteit, 2011

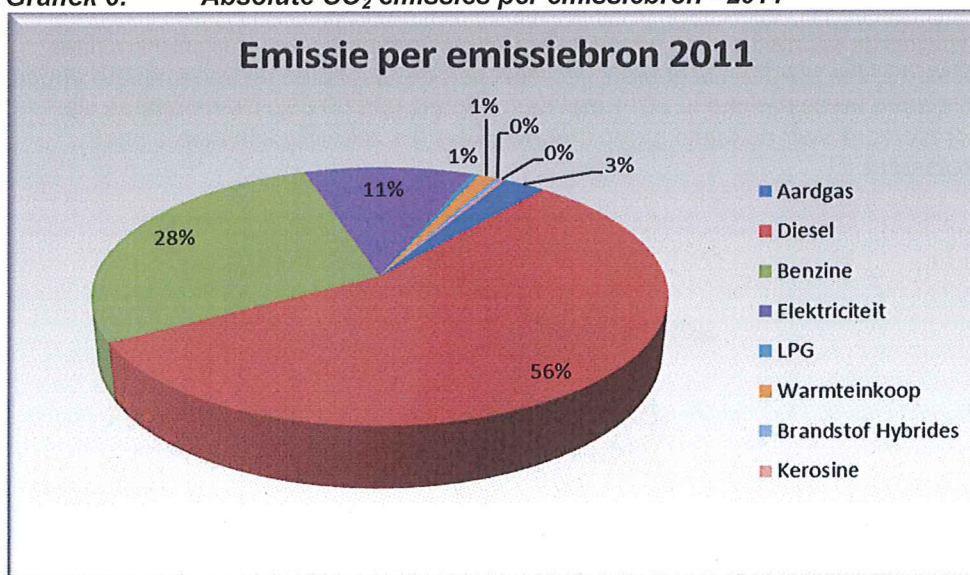

Grafiek 5 en 6 geven de onderverdeling van de CO₂ uitstoot over de verschillende emissiebronnen weer over zowel 2010 als 2011. De meeste emissie (56%) wordt veroorzaakt door het dieselgebruik van de conventionele leasevoertuigen en de privé dieselauto's waarmee zakelijk gereden wordt. De verbranding van benzine door conventionele leasevoertuigen en de privé benzine auto's waarmee zakelijk gereden wordt, veroorzaakt 28% van de CO₂ uitstoot. Het elektriciteitsgebruik van de kantoren zorgt voor 11% van de CO₂ emissie. Het verwarmen van de kantoren levert een bijdrage aan de CO₂ uitstoot van 4%: (3% door verbranding van aardgas en 1% door inkoop van warmte). De emissie door het gebruik van brandstof voor hybride voertuigen, LPG (leasevoertuigen en privé LPG voertuigen waarmee zakelijke kilometers worden gereden) en kerosine (zakelijke vliegtuigkilometers) hebben ieder een bijdrage van minder dan 2% aan de totale footprint.

Grafiek 5: Absolute CO₂ emissies per emissiebron – 2010

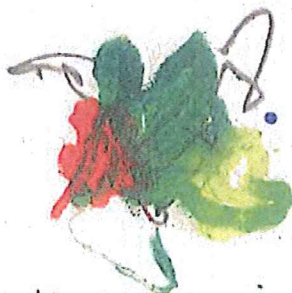
Grafiek 6: Absolute CO₂ emissies per emissiebron - 2011

4.3 Onzekerheid in de resultaten

De gepresenteerde resultaten moeten geïnterpreteerd worden met een bepaalde onzekerheidsmarge. De onzekerheid is op basis van expert judgement geschat op circa 12% als gevolg van:

1. Een inschatting van het aardgasverbruik van de kantoren Alphen ad Rijn, Amsterdam-Plangroep, Groningen Zernikenpark en Venlo. Om het verbruik te schatten is uitgegaan van kentallen voor het aardgasverbruik per vierkante meter voor kantoorpanden (Kompas Cijfers en tabellen).
2. Een inschatting van het aardgasverbruik van de in kantorenverzamel panden gevestigde kantoren Amsterdam-DCVF, Capelle a/d IJssel, Culemborg en Nijmegen. Om het verbruik te schatten is uitgegaan van het gemiddelde aardgasverbruik per vierkante meter van het hele pand, omdat er geen tussenmeters voor aardgas geplaatst zijn.
3. Een inschatting van het elektriciteitsgebruik van de kantoren Almere, Alphen ad Rijn, Amsterdam-Talenter, Groningen, Culemborg, Hoorn en Venlo. Om het elektragebruik te schatten is uitgegaan van kentallen voor het elektriciteitsgebruik per vierkante meter voor kantoorpanden (Kompas Cijfers en tabellen).
4. Een inschatting van het elektriciteitsgebruik van de in kantorenverzamel panden gevestigde kantoren Amsterdam Plangroep, Capelle ad IJssel en Voorschoten. Om het gebruik te schatten is uitgegaan van het gemiddelde elektragebruik van het hele pand, omdat er geen tussenmeters voor elektriciteit geplaatst zijn.
5. Een inschatting van het elektriciteitsgebruik in Utrecht. Om het elektragebruik te schatten is het elektriciteitsgebruik dat in de periode 3 januari 2011 – 5 december 2011 (336 dagen) gemeten is, via de tussenmeters geëxtrapoleerd naar 365 dagen.
6. Een inschatting van de warmtevraag in Utrecht. Om de warmtevraag te schatten is uitgegaan van de gemiddelde warmtevraag van het hele pand, omdat er geen tussenmeters voor warmte geplaatst zijn.
7. Een inschatting van de warmtevraag van kantoor Eindhoven. Om de warmtevraag te schatten is uitgegaan van de gemiddelde prijs per GJ stadswarmte (Milieucentraal).
8. Een inschatting van het aantal afgelegde kilometers van één van de 6 hybride auto's (van de overige 5 is het aantal gereden kilometers wel bekend).
9. Een inschatting van de verdeling van de kilometers naar brandstoftype van zakelijk gedeclareerde kilometers van privérijders. Om de verdeling van de kilometers naar brandstoftype te schatten is gebruik gemaakt van de resultaten uit een enquête onder de relevante medewerkers in 2011 met een respons van 68,8%. De resultaten zijn geëxtrapoleerd over de totale groep medewerkers die zakelijke kilometers heeft gedeclareerd.

5. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Dit hoofdstuk geeft de conclusie weer die verbonden wordt aan de resultaten van de CO₂ inventarisatie over 2011 en de verschillen in de resultaten ten opzichte van 2010. Tevens omvat dit hoofdstuk aanbevelingen voor de aankomende jaren om te komen tot een nauwkeurigere footprint.

5.1 Conclusie

In 2011 emitteert Conclusion in totaal 4327,6 ton CO₂. Dit is 72,6 ton CO₂ meer dan in basisjaar 2010. Gerelateerd aan het aantal fte emitteert Conclusion in 2011 per fte 3,84 ton CO₂. In basisjaar 2010 was dat 3,76 ton CO₂ per fte.

Gerelateerd aan het aantal fte's, laat de CO₂ uitstoot van Conclusion in 2011 gemiddeld een lichte stijging zien ten opzichte van 2010 (2%). Scope 1 laat een stijging zien van 2,5%, scope 2 laat een stijging zien van 1%.

De gemiddelde stijging van de CO₂ uitstoot per fte is te verklaren aan de hand van de volgende feiten:

- In 2011 zijn er minder fte's werkzaam bij Conclusion dan in 2010. De totale emissie moet in 2011 dus worden verdeeld over minder fte's dan in 2010, waardoor deze per fte hoger uitkomt.
- Conclusion heeft in 2011 een aantal (delen van) nieuwe panden in gebruik genomen, waarvan de verbruiksdata is meegenomen in de Footprint, samen goed voor een extra 21,18 ton CO₂.
- In 2011 is meer zakelijk gevlogen.
- In 2011 is het wagenpark gegroeid t.o.v. 2010.

De stijging van de CO₂ emissie per fte is, zoals hierboven uitgewerkt, verklaarbaar. De meting over 2011 betrof een passieve meting, alle reductiemaatregelen zijn in 2012 bedacht en ingezet en zullen pas vanaf de tweede helft van 2012 hun effect tonen. De maatregelen die ingezet worden, zullen naar verwachting een dermate grote impact op de totale CO₂ emissie van Conclusion hebben, dat Conclusion het volste vertrouwen heeft dat de reductiedoelstellingen in 2015 behaald zullen zijn.

5.2 Aanbevelingen

Om in de komende jaren een nauwkeurigere footprint te kunnen berekenen verdient het de aanbeveling om:

- de registratiewijze van zakelijke kilometers door privérijders aan te scherpen;
- het energiegebruik van de grotere kantoren (minimaal 25 werknemers) waar geen energiegegevens door monitoring van bekend zijn, in kaart te brengen van, bijvoorbeeld door (laten) plaatsen van tussenmeters.

